

Ὁ πλησίον μας καὶ οἱ θλίψεις (Μάρκελλος Καρακαλληνός Μοναχός)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

(Παραινετική ἐπιστολή)

Τίποτε δὲν κάνει τόσο εὐκόλο τὸν δρόμο διὰ τὴν προσέγγισι τοῦ Θεοῦ, ὅσο τὸ ἔλεος ποὺ προσφέρεται ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ψυχῆς πρὸς ἐκείνους ποὺ τὸ ἔχουν ἀνάγκη. Ὁ Κύριος εἶπεν: «Ἐφ’ ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε» (Μάτθ. 25, 40).

Εἶναι μιμητὴς τοῦ Θεοῦ αὐτὸς ποὺ θεραπεύει, ὅπως ὁ Θεὸς τὰς ἀνάγκας τῶν ἄλλων ἀπὸ φιλανθρωπία καὶ δείχνει πῶς ἔχει μέσα του κατ’ ἀναλογία μὲ τὸ Θεὸ δύναμι προνοίας διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀδελφοῦ του.

Ποιὸς λοιπὸν εἶναι τόσο ἀδιάφορος, ὥστε νὰ μὴν ἐπιθυμῇ νὰ ὁμοιάζη πρὸς τὸν Θεόν, νὰ προσεγγίζη δηλαδὴ πρὸς τὸ καθ’ ὁμοίωσιν, ἐνῶ ὁ τρόπος τῆς εὐποιίας καὶ συμπαθείας τοῦ πλησίον εἶναι τὸσον εὐκόλος; Χωρὶς τὴν εὐσπλαχνία καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ πλησίον, καμμία ἀρετὴ δὲν μπορεῖ νὰ διατηρηθῇ ἀμόλυντος.

Ἄν συνηθίσουμε νὰ παρατηροῦμε καὶ νὰ ἐξετάζωμε μόνο τὸν ἑαυτό μας, ποτὲ δὲν θὰ ἐνοχληθοῦμε μὲ ὅσα πράττουν οἱ ἄλλοι. Θὰ ἀναγνωρίζωμεν ἕναν μονάχα κριτὴ,

σοφὸ καὶ δίκαιο, τὸν Ἅγιον Θεόν, πὺ κρίνει μὲ σοφία καὶ δικαιοσύνη, ὅλα ὅσα γίνονται καὶ μάλιστα καὶ διὰ ποῖον λόγο ἔχουν γίνει.

Ἄς αὐτοπεριορίσωμε τὸν ἑαυτὸν μας κόβοντας ὀλότελα τὴν προσκόλλησί μας εἰς τὰ ἔξωτερικὰ καὶ ἅς μὴ ἀφήνωμε τὸ μάτι μας νὰ βλέπη, οὔτε τὸ αὐτί μας νὰ ἀκούη, οὔτε ἡ γλῶσσα νὰ μιλάη διὰ τὰ ξένα πράγματα. Ἄς τὰ χρησιμοποιοῦμε περισσότερο μὲ συμπάθεια παρὰ μὲ ἐμπάθεια πρὸς τοὺς ἄλλους.

Ἄς ἀκούσωμεν τὸν θεηγόρον Παῦλον, ὁ ὁποῖος μᾶς συμβουλεύει: «Σᾶς παρακαλῶ νὰ πολιτευθῆτε μὲ πᾶσαν ταπεινοφροσύνην καὶ πραότητα, μὲ μεγαλόψυχον ὑπομονήν, ἀνεχόμενοι διὰ τῆς ἀγάπης ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὰ ἐλαττώματα» (Ἐφ. δ' 2). «Ἐὰν δὲ διάφορα καὶ ποικίλα χαρίσματα καὶ ὅχι τὰ αὐτὰ ἐδόθησαν εἰς ὅλους, κατ' οὐδένα λόγον ἐπιτρέπεται ἡ διανομὴ αὐτῆ νὰ γίνεταί αἰτία χωρισμοῦ μεταξὺ σας. Διότι ἡ διανομὴ αὐτῆ δὲν εἶναι τυχαία, ἀλλὰ γίνεται ἀπὸ αὐτὸν τὸν Χριστόν. Εἰς ἕνα ἕκαστον ἀπὸ ἡμᾶς ἐδόθη ἡ χάρις σύμφωνα μὲ τὸ μέτρον, τὸ ὁποῖον σαφῶς καὶ δικαίως χρησιμοποιεῖ ὁ Χριστὸς εἰς τὴν διανομὴν τῆς δωρεᾶς του» (Ἐφ. Δ' 7).

«Ἄς ἀποθέσωμεν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης καὶ ἅς ἐνδυθοῦμε τὸν νέον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα» (Ἐφ. Δ' 22, 24). Ἐὰν ἔτσι ἐργασθοῦμε εἰς τὸν ἑαυτὸν μας, τότε θὰ κατορθώσωμε «νὰ περιπατήσωμεν ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν» (Α' Θέσ. Β' 12).

Ὁ Ἅγιος Θεὸς μᾶς δίδει τὴν χάριν του, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀναγνωρίζωμε, ὅ,τι καλὸν καὶ ἔαν πράττωμε δὲν εἶναι ἰδικόν μας, εἶναι τοῦ Θεοῦ. Πρέπει νὰ συμπαθοῦμε τὸν μὴ ἔχοντα καὶ νὰ μὴν τὸν θεωροῦμε ὅτι εἶναι ἁμαρτωλός, δηλαδὴ φαῦλος, πονηρός, φλύαρος, κλέπτης, ψεύτης. Ἐὰν τὴν ἐπίγνωσιν αὐτὴν ἀποκτήσωμε, δὲν θὰ κρίνωμε ποτὲ κανένα καὶ ἂν ἀκόμη τὸν βλέπουμε νὰ ἁμαρτάνη θανασίμως.

Θὰ σκεπτόμεθα ὡς ἐξῆς: Δὲν ἔχει Χριστέ μου τὴν χάριν σου, δι' αὐτὸ ἁμαρτάνει. Ἄν φύγη καὶ ἀπὸ ἐμένα θὰ πράξω τὰ ἴδια καὶ χειρότερα. Ἐσὺ μὲ βοηθᾶς καὶ στέκομαι στὰ πόδια μου. Τόσον βλέπει ὁ ἀδελφός, τόσον κάνει.

«Ζητεῖς ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ σου αὐτὸ πὺ δὲν τοῦ ἐδωκεν ὁ Θεός. Ἐὰν καλῶς τὸ ἐννοήσης αὐτὸ πὺ σοῦ λέγω, ὅλοι θὰ σοῦ εἶναι ἀνεύθυνοι καὶ μόνον ἐσὺ θὰ εἶσαι ὑπεύθυνος. Ἐὰν θέλεις λοιπὸν τὸν πλησίον σου νὰ εἶναι πάντα καλός, καθὼς σοῦ ἀρέσει, ἀφαίρεσε τοὺς πειρασμοὺς ὅπου ἔχει, μὲ τὴν χάριν ὅπου ἔχεις...».

«Δίκαιον εἶναι νὰ κάμης εὐχὴν νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ὁ Θεὸς ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς ὅπου ἔχει, διὰ νὰ μπορῆ νὰ βλέπη καὶ νὰ ἐνεργῆ ὀρθά. Ἐὰν δὲ ζητήσης κατ' ἄλλον τρόπον νὰ εὕρης τὸ δίκαιον, θὰ φαίνεσαι ὡς ἄδικος καὶ ἐπομένως εἶναι ἀνάγκη ἡ χάρις νὰ πηγαينوέρχεται, μέχρι νὰ εὕρη ἀνάπαυσιν στὴν ψυχὴν σου. Διότι τόσην

χάριν δικαιούται εἰς ἑαυτὸν νὰ ἔχη ὁ ἄνθρωπος, ὅσον πειρασμὸν εὐχαρίστως ὑπομένει. Ὅσον βάρος τοῦ πλησίον ἀγογγύστως βαστάζει» (Γέρων Ἰωσήφ ὁ σπηλαιώτης).

Ἄλλος δρόμος συντομότερος δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπομένη κανεὶς τοὺς πειρασμοὺς ποὺ ἔρχονται ὅποιοιδήποτε καὶ ἂν εἶναι αὐτοί.

Ἡ πνευματικὴ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ χάρις ποὺ ἔχει φαίνεται ἀπὸ τὴν ὑπομονὴν ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος. Ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀρετῆς εἶναι ἡ ἀνοχή, ἡ μακροθυμία, ἡ ὑπομονή. Αὐτὰ εἶναι τὰ στολίδια κάθε ἀγωνιζομένου Χριστιανοῦ.

Διὰ τοῦτο, ἀγαπητὴ μου ψυχὴ, κατὰ τὸν καιρὸν, ποὺ πολεμεῖ καὶ σὲ συγκαύσῃ μὲ τὸ πῦρ τῆς ἀμαρτίας, μὴ νυστάξης, μὴ ἀμελήσης, ἀλλὰ ἀγωνίζου καὶ ἠλπίζε εἰς τὴν ἄμαχον δύναμιν τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ὁποῖαν τὸ μὲν πῦρ τῆς ἀμαρτίας θέλει σβύσει, τὸν δὲ διάβολον θὰ καταπατήσης. Ψάλλε μὲ χαρὰ καὶ ἀγαλίαςι μαζὺ μὲ τὸν μελωδὸν Θεόδωρον Στουδίτην: «Δεξιὰ σου χεῖρ λαβῶν σὺ Λόγε, φύλαξόν με, φρούρησον, μὴ πῦρ μὲ φλέξη τῆς ἀμαρτίας» (εἴ ἀντίφωνον τοῦ α΄ ἤχου).

Ὁ διάβολος, ἂν θέλεις νὰ μάθης, εἶναι χρήσιμος εἰς ὅλους μας, ἂν τὸν χρησιμοποιήσωμεν ὅπως πρέπει. Μᾶς ὠφελεῖ πάρα πολὺ καὶ ἐπιτυγχάνομεν ἀπὸ αὐτὸν ὄχι μικρὰ κέρδη, ὅπως συνέβη καὶ μὲ τὸν Δίκαιον Ἰώβ.

Ἐὰν ἐσὺ δὲν ἀμελήσης καὶ δὲν προδώσης μόνος σου τὸν ἑαυτὸν σου, οὔτε αὐτὸς ὁ διάβολος μπορεῖ νὰ σὲ βλάψῃ. Ὁ ἀδύνατος βλάπτεται ἀπὸ παντοῦ, ὁ δὲ ἰσχυρὸς ὠφελεῖται ἀπὸ παντοῦ. Διότι σημασία πάντοτε ἔχει ἡ ψυχικὴ διάθεσις καὶ πάντοτε κυριαρχεῖ ἡ προαίρεσις τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐμεῖς, λοιπὸν, ἅς μὴ ἐπιρρίπτωμεν οὔτε εἰς τὸν διάβολον, οὔτε εἰς τοὺς ἄλλους τὰς εὐθύνas τῶν ἰδικῶν μας ἀμαρτημάτων. Ἀλλὰ τί ἀρμόζει κυρίως νὰ κάνωμεν; Νὰ κάνωμεν τοῦτο καὶ μόνον. Νὰ ἐμβαθύνωμεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας καὶ εἰς τὰ τραύματά μας, διότι ἔτσι θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ ἐπιθέσωμεν καὶ τὰ φάρμακα διὰ τὴν θεραπείαν, διότι ἐκεῖνος ποὺ ἀγνοεῖ τὴν νόσον του δὲν θὰ φροντίσῃ καθόλου διὰ τὴν θεραπείαν της.

Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος μᾶς παρακινεῖ νὰ εὐχώμεθα διὰ τοὺς πειράζοντας ἡμᾶς καὶ νὰ τοὺς θεωροῦμε εὐεργέτας καὶ ὄχι νὰ τοὺς καταρώμεθα ὡς ἐχθρούς. «Τοῦτο αἰεὶ λογιζόμεθα, ὅτι καὶ ὁ εὐλογῶν τὸν ἐχθρὸν ἑαυτὸν εὐλογεῖ καὶ ὁ καταρώμενος τὸν ἐχθρὸν ἑαυτὸν καταρᾶται καὶ ὁ εὐχόμενος ὑπὲρ ἐχθροῦ, ὑπὲρ ἑαυτοῦ εὐχεται ὄχι ὑπὲρ ἐκείνου».

Ὁ Αἰλιανὸς ἐπαινεῖ τοὺς ἐφόρους τῆς Σπάρτης, ἐπειδὴ δὲν ἔκαμαν ἐκδίκησιν εἰς τοὺς Κλαζομενίους, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἀτίμασαν. Αὐτοὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Σπάρτην καὶ

ἔβαψαν τοὺς θρόνους τῶν ἐφόρων, εἰς τοὺς ὁποίους αὐτοὶ καθήμενοι ἔκριναν. Οἱ ἔφοροι ὅταν τὸ ἔμαθαν δὲν ἠγανάκτησαν οὔτε ἀνταπέδωκαν κακὸν ἀντὶ κακοῦ. Ἐπρόσταξαν ὅμως τὸν διαλαλητὴν νὰ κηρύξη αὐτὰ τὰ θαυμάσια λόγια: «ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς Κλαζομενίους νὰ ἀσχημονοῦν».

Αὐτοὺς τοὺς ἐφόρους πρέπει νὰ μιμούμεθα καὶ ἐμεῖς οἱ Χριστιανοὶ . Καὶ ἂν μᾶς καταρῶνται καὶ ἂν μᾶς κακοποιοῦν καὶ ἂν μᾶς ὑβρίζουν, ἐμεῖς δὲν πρέπει νὰ κάνωμεν ἐκδίκησιν ἀλλὰ ἄς ἀκούσωμεν, τί μᾶς συμβουλεύει ὁ Χρυσορρήμων εἰς τὸν λόγον του περὶ μετανοίας: «Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν ἀδικεῖ τὸν ἑαυτό του, δὲν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ τὸν ζημιώσῃ κανεὶς ἄλλος...καὶ σὺ ἂν κάνῃς κάθε τί πού ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐσένα, ὅπωςδήποτε θὰ ἐπακολουθήσῃ ἢ βοήθεια ἀπὸ τὸν Θεόν...ἂν, ὅμως, κανεὶς ζημιώνεται καὶ ἀδικῆται, προέρχεται αὐτὸ ὅπωςδήποτε ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, ὄχι ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἔστω καὶ ἂν εἶναι ἀναρίθμητοι αὐτοὶ πού τὸν ἀδικοῦν καὶ τὸν βλάπτουν. Διότι, ἂν δὲν πάθῃ αὐτὸ ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, ὅλοι μαζὺ ὅσοι κατοικοῦν εἰς ὀλόκληρον τὴν γῆν καὶ ἂν τὸν κτυπήσουν οὔτε κατ' ἐλάχιστον δὲν θὰ ἠμπορέσουν νὰ βλάψουν αὐτὸν πού γρηγορεῖ καὶ προσέχει ἐν Κυρίῳ...».

Αἱ θλίψεις καὶ οἱ διάφοροι πειρασμοὶ πάντοτε μᾶς ὠφελοῦν πνευματικῶς. Ὁ Ἅγιος Ἀδελφότης Ἰάκωβος θεωρεῖ τὰς θλίψεις ὡς αἰτία χαρᾶς πνευματικῆς, διὰ τοῦτο παρατηρεῖ: Πᾶσαν χαρὰν ἠγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες, ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν» (Ἰακ. α' 2). Θὰ χαίρετε δὲ εἰς τὰς θλίψεις καὶ τοὺς πειρασμοὺς αὐτούς, ὅταν ἔχετε τὴν γνῶσιν, ὅτι τὸ νὰ δοκιμάζεται ἡ πίστις διὰ τῶν θλίψεων, δημιουργεῖ ὡς ἀποτέλεσμα ἀσφαλὲς καὶ πλήρες τὴν σταθερὰν ὑπομονήν. Ἡ δὲ ὑπομονὴ αὐτὴ ἄς εἶναι ἀκλόνητος καὶ ἔτσι ἄς παράγῃ πλήρη τὸν καρπὸν τῆς τελειοποιήσεώς σας, διὰ νὰ εἴσθε τέλειοι καὶ ὀλόκληροι, ὥστε νὰ μὴν σᾶς λείπει τίποτε.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν πειρασμῶν, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς μᾶς καταρτίζει, ὑπάρχουν καὶ πειρασμοὶ πού γεννῶνται ἀπὸ τὰ ἁμαρτωλὰ πάθη μας. Κανένας ἄνθρωπος, πού πειράζεται πρὸς ἁμαρτίαν, ἄς μὴ λέγῃ, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἡ αἰτία τοῦ νὰ πειράζωμαι καὶ νὰ σπρώχνωμαι εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Ἐκαστος δὲ ἐρεθίζεται καὶ σπρώχνεται εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἀπὸ τὴν ἰδικὴν του κακὴν ἐπιθυμίαν, πού τὸν παρασύρει καὶ μὲ τὸ δόλωμα τῆς ἡδονῆς τὸν τραβᾷ.

Εἶναι πανευτυχὴς ὁ ἄνθρωπος, πού βαστάζει μὲ ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν τὴν δοκιμασίαν τῶν θλίψεων. Καὶ εἶναι πανευτυχὴς, διότι, ὅταν διὰ τῆς δοκιμασίας γίνῃ σταθερὸς καὶ δοκιμασμένος καὶ γυμνασμένος, θὰ λάβῃ τὸν λαμπρὸν καὶ ἔνδοξον στέφανον τῆς αἰωνίου ζωῆς, τὸν ὁποῖον ὑπεσχέθη ὁ Κύριος εἰς ἐκείνους πού τὸν ἀγαποῦν.

Πηλίνη χειρὶ ἁμαρτωλοῦ μοναχοῦ μ.

Πηγή: agiazoni.gr